

МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ

КАРІТАС
УКРАЇНИ
CARITAS
UKRAINE

ІНСТРУМЕНТИ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ. СТАН ТА ШЛЯХИ ЇХ РЕФОРМУВАННЯ

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

*Підготовлено на замовлення ПРООН
та Міністерства соціальної політики України*

Законодавство, яке регулює фінансування соціальних послуг

- ▶ Бюджетний кодекс України, від 08.07.2010 р. № 2456-VI
- ▶ Про соціальні послуги, Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-VIII).
- ▶ Про місцеве самоврядування в Україні, Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР.
- ▶ Про місцеві державні адміністрації, Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV.
- ▶ Про державно-приватне партнерство, Закон України 01.07.2010 р. № 2404-VI.
- ▶ Про публічні закупівлі, Закон України від 25.12.2015 р. № 922-VIII.
- ▶ Деякі питання надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення, Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06. 2020 р. № 450.
- ▶ Правила складання паспортів бюджетних програм місцевих бюджетів та звітів про їх виконання, Наказ Міністерства фінансів України від 26.08.2014 р. № 836.
- ▶ Загальні вимоги до визначення результативних показників бюджетних програм, Наказ Міністерства фінансів України від 10.12.2010 р. № 1536.
- ▶ Про затвердження складових Програмної класифікації видатків та кредитування місцевого бюджету, Наказ Міністерства Фінансів України від 20.09.2017 р. № 793.
- ▶ Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для реалізації пілотного проекту «Розвиток соціальних послуг», Постанова Кабінету міністрів України від 03.03. 2020 р. № 204.
- ▶ Про реалізацію експериментального проекту із запровадження договірної форми надання соціальної послуги із соціального супроводу військовослужбовців та членів їх сімей у військових частинах (підрозділах) Збройних Сил», Постанова КМУ від 03.10.2023 р. № 1050.
- ▶ Про реалізацію експериментального проекту із запровадження комплексної соціальної послуги з формування життєстійкості», Постанова КМУ 03.10.2023 р. № 1049.
- ▶ Деякі питання реалізації експериментального проекту з надання в закладах охорони здоров'я, які належать до сфери управління Міністерства соціальної політики, окремих соціальних послуг деяким категоріям осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, Постанова КМУ від 21.03.2023 р. № 248.

Законодавство, яке регулює облік потреб та функціонування реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг

- ▶ Про соціальні послуги, Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-VIII).
- ▶ Про електронні довірчі послуги, Закон України від 5 жовтня 2017 року № 2155-VIII.
- ▶ Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/ територіальної громади у соціальних послугах, Наказ МСПУ від 19.04.2023 № 130-Н.
- ▶ Про запровадження експериментального проекту щодо запровадження першої черги Єдиної інформаційної системи соціальної сфери, Постанова Кабінету Міністрів України 11 листопада 2020 р. № 1278.
- ▶ Про затвердження положення про Єдину інформаційну систему соціальної сфери, Постанова Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 404.
- ▶ Про Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг, Постанова Кабінету Міністрів України від 27.01.2021 р. № 99.
- ▶ Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах : Закон України від 5 липня 1994 р. № 80/94-ВР.
- ▶ «Про затвердження Порядку залучення об'єднань працівників системи надання соціальних послуг, об'єднань надавачів та отримувачів соціальних послуг до виконання повноважень уповноважених органів системи надання соціальних послуг», Наказу МСПУ від 19.01.2021 № 12.

Сучасний стан обліку потреб та основні недоліки роботи реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг

- ▶ Не введений в експлуатацію в повному обсязі, працює в тестовому режимі
- ▶ Відсутні розділи отримувачів соціальних послуг та надавачів соціальних послуг - фізичних осіб
- ▶ Електронна взаємодія з іншими інфосистемами та держаними інфоресурсами обмежена
- ▶ Неузгодженість норм Закону «Про соціальні послуги» та Постанови №99 «Про Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг»
- ▶ Неповні/неактуальні відомості про обсяг, умови і порядок отримання соціальних послуг надавачів
- ▶ Потреба в соціальних послугах в громаді не фіксується за допомогою Реєстру
- ▶ Результати здійснення моніторингу надання соціальних послуг, оцінка їх якості мають долучатися до розділу отримувачів соціальних послуг, а не розділу надавачів
- ▶ Ведення випадку не передбачається за допомогою інструментів Реєстру (пілотується але не передбачене законом)
- ▶ Не передбачено внесення відомостей про отримувача, особу якого не ідентифіковано

Системні недоліки фінансування соціальних послуг

- ▶ Недофінансування галузі (бідніші громади - більше СЖО - менші можливості фінансування, що суперечить актуарному фінансуванню видатків).
- ▶ Людський фактор, як причина помилкових та суб'єктивних рішень
- ▶ Протекціонізм та пріоритетність комунального сектору
- ▶ Формат і процедури, різні механізми фінансування надавачів різних форм власності
- ▶ Факультативність та відсутність відповідальності за недофінансування
- ▶ Відсутність гармонізованих тарифів і протоколів/кошторисів надання послуг
- ▶ Фінансуються установи, а не послуги конкретного отримувача
- ▶ Відсутність зв'язку між фінансуванням установ надавачів та фінансовими результатами їх господарської діяльності

Висновки експертного опитування та стратегічного обговорення «Розробка нової моделі закупівлі та фінансування соціальних послуг»

- ▶ Система надання соціальних послуг в теперішньому її стані не виконує в належний спосіб функції, які на неї мали би бути покладені в зв'язку з воєнним станом.
- ▶ Вплив внутрішньої міграції на систему надання соціальних послуг вимагає запровадження екстериторіального підходу до надання соціальних послуг.
- ▶ Зміна джерел фінансування соціальних послуг має включати три джерела: кошти місцевого, державного бюджетів та кошти отримувачів соціальних послуг.
- ▶ Розвиток ринку соціальних послуг неможливий без участі надавачів недержавного сектору. Вони мають бути вирівняні в доступі до фінансових ресурсів та до клієнта з іншими надавачами.
- ▶ Права отримувача соціальних послуг мають гарантуватися шляхом закріплення принципу «гроші ідуть за отримувачем послуги», права на вільний вибір надавача, права на скаргу та на якісну послугу.
- ▶ Фінансування послуг має відбуватися у строгій відповідності до визначених потреб в громаді, на підставі регулярно поновлюваних даних в Реєстрі надавачів та отримувачів соціальних послуг.
- ▶ Існує нагальна потреба в розробці «win-win» механізму залучення безробітних осіб до надання соціальних послуг з метою скорочення загальних бюджетних витрат.
- ▶ Громада має бути залучена та зацікавлена в процесі надання соціальних послуг. Контроль роботи громади над рівнем соціального благополуччя має допомогти цьому.

Закордонний досвід використаний для створення дизайну моделі реформування

▶ Федеративна Республіка Німеччина, Королівство Бельгія

(Класична консервативна континентальна система Бісмарка, яка запровадила фонди соціального страхування, де держава відіграє важливу роль у фінансуванні соціальних послуг, а лікарі та доглядачі є вільними суб'єктами, які пропонують свої послуги на ринку послуг, клієнтоцентрична модель, що застосовує аутсорсинг послуг у надавачів всіх форм власності із застосуванням принципів непрямого фінансування).

▶ Сполучене королівство Великобританії та Північної Ірландії

(Класична ліберальна система Беверіджа: слабкі державні системи соціального захисту, а також досить малі соціальні виплати, незначне охоплення державними установами та національне страхування системи охорони здоров'я, аутсорсинг послуг у приватних надавачів, залучення отримувача до співфінансування послуг, фінансування за рахунок загальних податків та страхування).

Причини обрання та спільне з українськими реаліями

- ▶ В основі моделей всіх обраних трьох держав державні й комунальні та приватні/ благодійні організації, тісно співпрацюють відповідно принципу субсидіарності, одного з основоположних принципів ЄС.
- ▶ Тісна взаємодія та взаємна інтеграція надання соціальних послуг зі сферою охорони здоров'я та медичною допомогою (в тому числі з взаємним проникненням джерел фінансування). Всі обрані держави розглядають соціальні послуги як профілактику здорового способу життя, довголіття, та активної старості, тому інвестування в сферу відбувається з різних джерел в тому числі зі страхових внесків.
- ▶ Застосування співоплати соціальних послуг за кошт отримувача соціальної послуги, місцевої громади, державного фонду оплати. Кожна з держав послуговується своїми критеріями та механізмами, однак детальна і кваліфікована оцінка майнового стану отримувача послуг є невід'ємною процедурою для визначення частки, яку має сплатити отримувач послуги, і кінцевого терміну потягом якого він має це робити.
- ▶ Ваучер на послуги, як гібрид послуги та споживчої субсидії, виник в Бельгії, де поєднуються декілька проблем притаманних і для України теж: значне навантаження на систему надання соціальних послуг, високий рівень безробіття та високий рівень осіб, які потребують послуг догляду.
- ▶ Досвід ФРН щодо запровадження клієнтоорієнтованих послуг, при наданні яких вільний вибір, потреба та бажання отримувача відграють вкрай важливу роль має бути запозичена для організації послуг за принципом «гроші ідуть за отримувачем послуг».
- ▶ Практика та недавні тенденції в Бельгії та Великобританії до розширення джерел фінансових надходжень на фінансування соціальних послуг за рахунок частки додаткових відрахувань з ПДВ та акцизів має на меті збільшити пул коштів на соціальні послуги за рахунок тих осіб, які не мають офіційних джерел доходів. Вона буде корисною для України, як держави високого споживання підакцизних товарів та значної частки неформальної економіки.

Складові реформи системи надання соціальних послуг в Україні

ОБЛІК

Використання Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг як єдиного інструменту обліку потреб, моніторингу надання і оцінки якості соціальних послуг

Вдосконалення діючих та розробка відсутніх державних стандартів соціальних послуг

Незалежність оцінки якості надання соціальних послуг

Створення умов для реалізації отримувачем права на вільний вибір надавача соціальних послуг

Створення єдиного замовника соціальних послуг

ФІНАНСИ

Визначення державних фінансових гарантій надання соціальних послуг та реабілітаційного обладнання за рахунок коштів державного бюджету України за програмою соціальних гарантій для забезпечення потреб в громаді на 100%

Затвердження єдиних тарифних ставок на соціальні послуги, що надаються відповідно до державних стандартів соціальних послуг

ДОСТУПНІСТЬ

Запровадження механізму фінансування за принципом «гроші йдуть за отримувачем соціальної послуги»

Створення конкурентного ринку надання соціальних послуг шляхом запровадження уніфікованих алгоритмів фінансування надавачів всіх форм власності

Місце Реєстру в структурі загальної реформи соціальних послуг (ОБЛІК)

- ▶ **А) Облік потреб, моніторинг надання і оцінки якості соціальних послуг, за допомогою якого здійснюється:**
 - облік всіх отримувачів та їх потреб в соціальних послугах;
 - планування та здійснення видатків на фінансування соціальних послуг на підставі відомостей про отримувачів соціальних послуг, які містяться у Реєстрі надавачів та отримувачів соціальних послуг;
 - розміщення результатів оцінки якості соціальних послуг (остаточного звіту про проведення зовнішньої оцінки) у Реєстрі надавачів та отримувачів соціальних послуг;
 - відмова від планово-звітних методів збору і обробки інформації 1 раз на рік/місяць (облік потреби, моніторинг та оцінка якості) та перехід до обліку в режимі реального часу.
- ▶ **Б) Вдосконалення діючих та розробка відсутніх державних стандартів соціальних послуг, що включає в себе:**
 - розроблення та затвердження протоколів надання соціальних послуг, які регулюватимуть нормування часу, витрати матеріалів, послідовність дій, залучення додаткових фахівців, взаємодії з іншими службами, облік в реєстрах, вимоги до площ приміщень та обладнання згідно відповідних державних стандартів та фіксація відповідності надавачів таким критеріям в відповідному розділі Реєстру;
- ▶ **В) Незалежна оцінка якості надання соціальних послуг:**
 - проведення оцінки якості соціальних послуг здійснюється незалежними суб'єктами господарської діяльності, які мають необхідні знання та досвід та спеціалізуються на проведенні оцінки/аудиту якості соціальних послуг та завантажують звітність за результатами оцінки у відповідний розділ Реєстру;
 - забезпечення неупередженості та об'єктивності при проведенні оцінки якості соціальних послуг шляхом заборони здійснювати таку оцінку засновником надавача соціальних послуг незалежно від форми власності;
 - єдиний замовник соціальних послуг може виступати ініціатором проведення оцінки якості соціальних послуг при розгляді спірних висновків щодо оцінки якості.

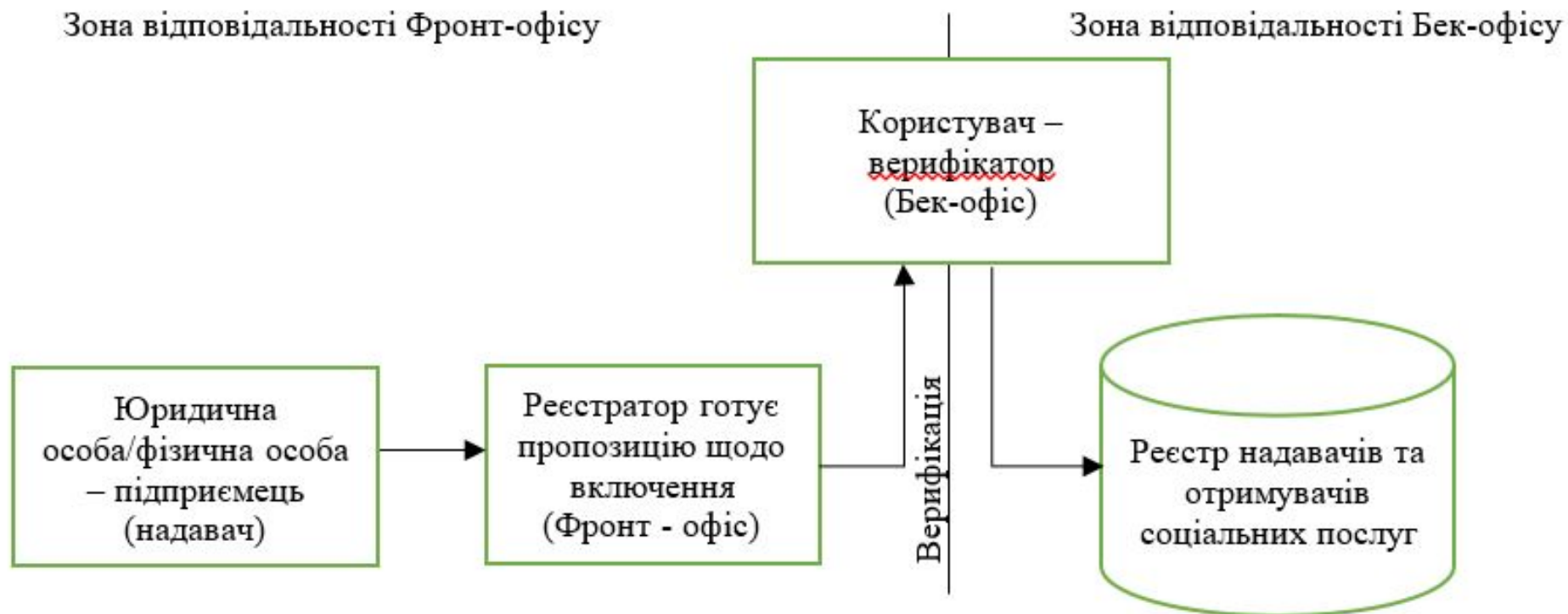
Системні недоліки функціонального призначення реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг

- ▶ Статичний характер інформації, що зберігається (фіксація статусів, за принципом наявний/ відсутній)
- ▶ Відсутність інструментів системного аналізу великих даних за різними критеріями
- ▶ Основний алгоритм надходження та обробки відомостей спирається на досвід застосування реєстрів Міністерства юстиції (аналогова подача і отримання витягів власноруч із застосуванням посередника - уповноваженої особи реєстратора)
- ▶ Збираються відомості лише про тих отримувачів, хто фактично отримує послуги
- ▶ Реєстр не визначений як основне джерело інформації щодо стану потреб і ступеня покриття соціальними послугами

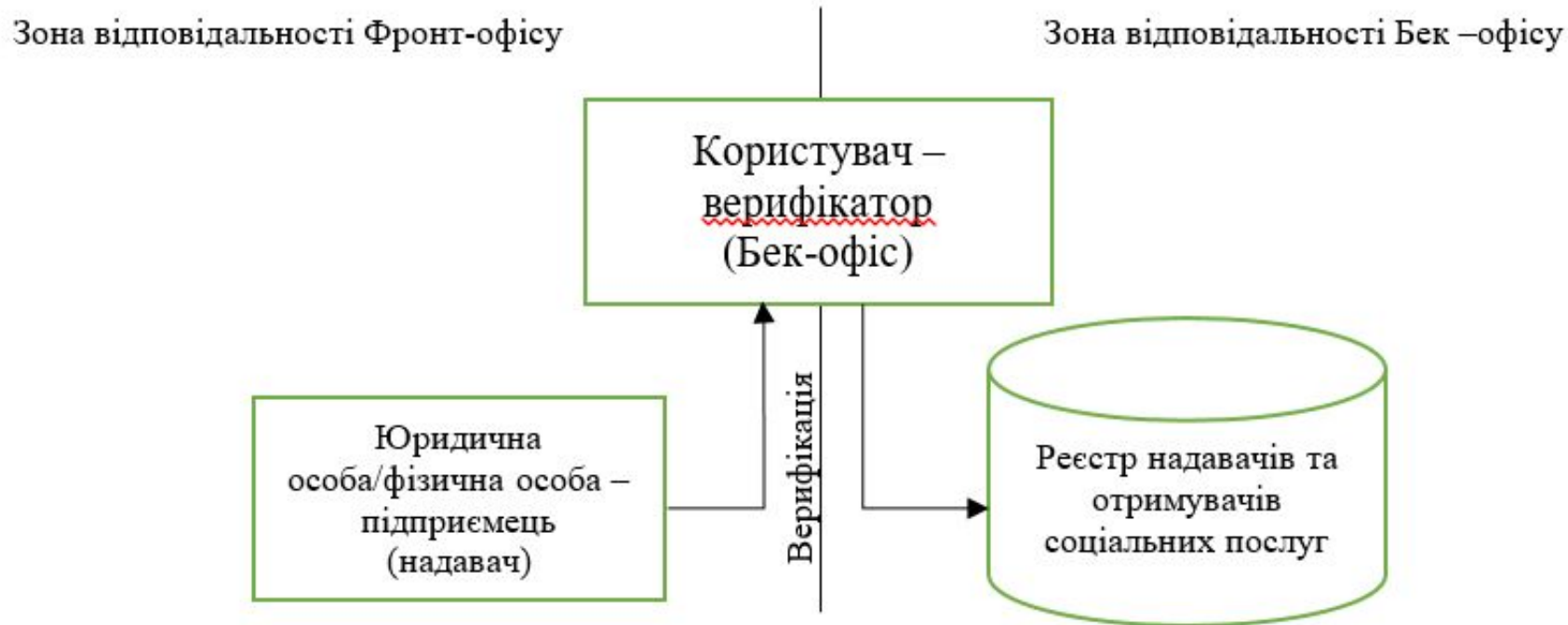
Ключові зміни в підходах до функціонування Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг

- ▶ Запровадження розподілу повноважень користувачів Реєстру на «Фронт-офіс» та «Бек-офіс»
Фронт -офіс збирає інформацію та перетворює її на електронну форму. Бек-офіс аналізує та верифікує відомості, здійснює технічну підтримку та ел. взаємодію з іншими інфоресурсами та базами даних
- ▶ Запровадження подвійного взаємодоповнюючого контролю відомостей, що надходять до Реєстру через верифікацію даних, що зменшує ризики маніпуляції даними на місцевому рівні
- ▶ Запровадження подання відомостей про надавачів соціальних послуг та роботу надавачів соціальних послуг в Реєстрі винятково в режимі електронного кабінету
- ▶ Запровадження підтримки режиму ведення випадку за допомогою Реєстру
- ▶ Розширення функціоналу Реєстру в частині визначення потреб у соціальних послугах, оцінки якості соціальних послуг, моніторингу та статистичного аналізу даних про надані соціальні послуги
- ▶ Доповнення функціоналу Реєстру в частині оцінки якості наданих послуг рейтингами надавачів і їх персоналу та відгуками отримувачів.
- ▶ Повна інтеграція Реєстру в систему діджиталізованих інструментів урядування для ефективної взаємодії та побудови об'єктивної картини потреб та обліку витрат в галузі

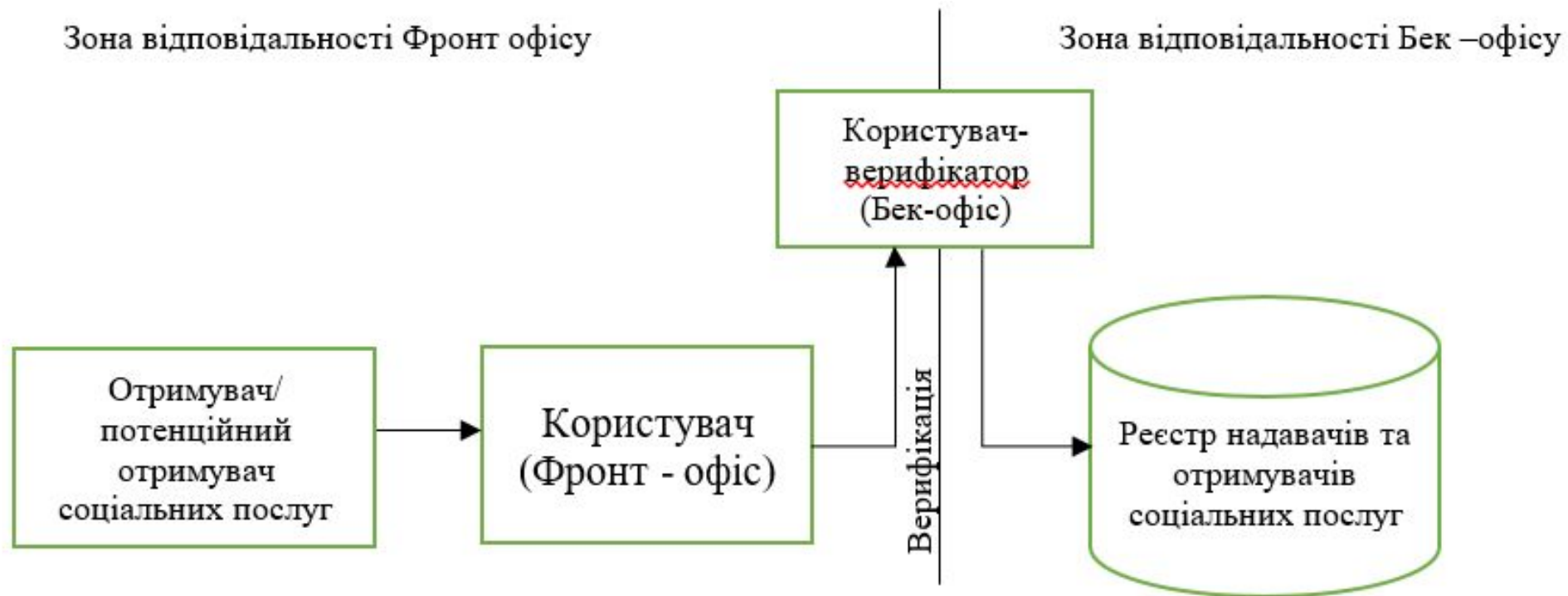
Верифікація при внесенні/редагуванні/видаленні документів/відомостей власноруч, в паперовому вигляді (надавачі)

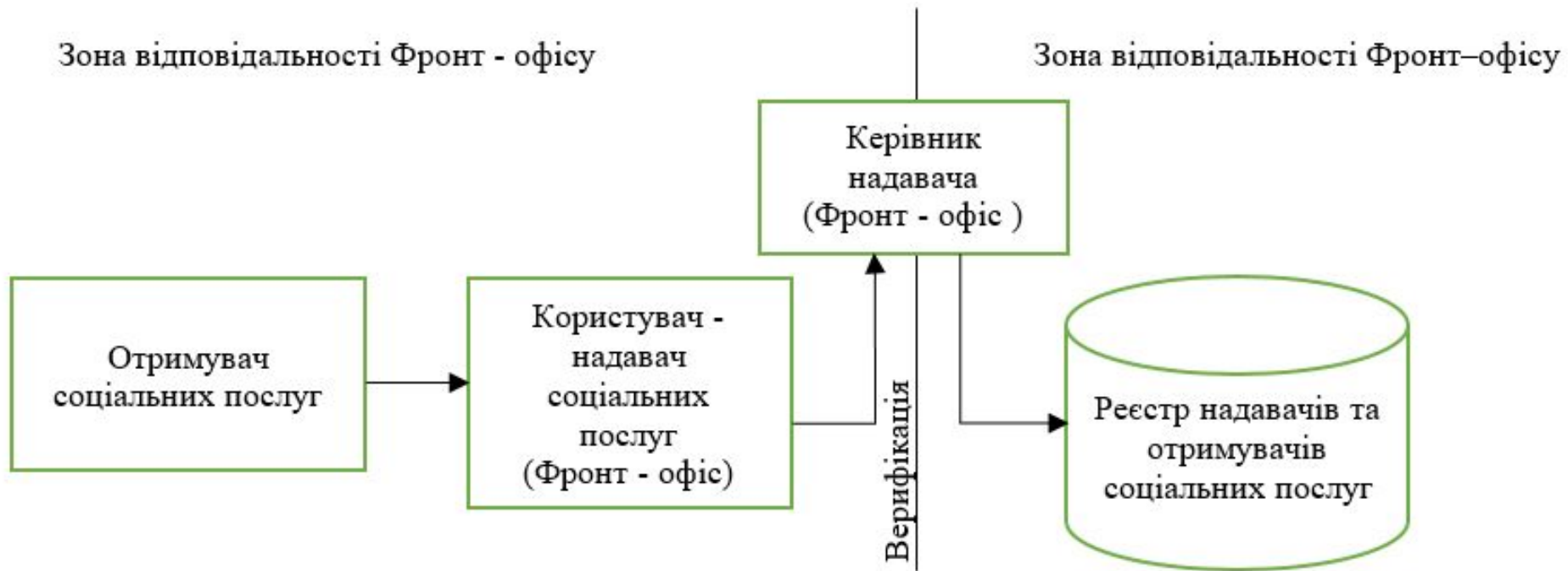
Верифікація при внесенні/редагуванні/видаленні документів/відомостей через електронний кабінет (надавачі)

Верифікація при внесенні/редагуванні/видаленні загальних відомостей про отримувачів (виявлення/повідомлення третіми особами)

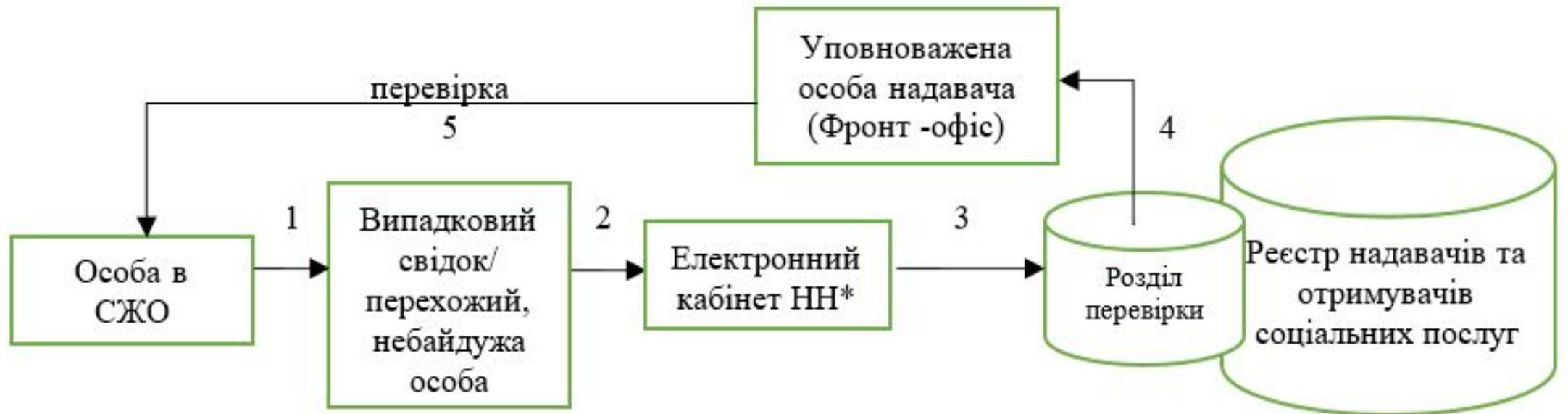

Верифікація при веденні випадку (надавачем соціальних послуг)

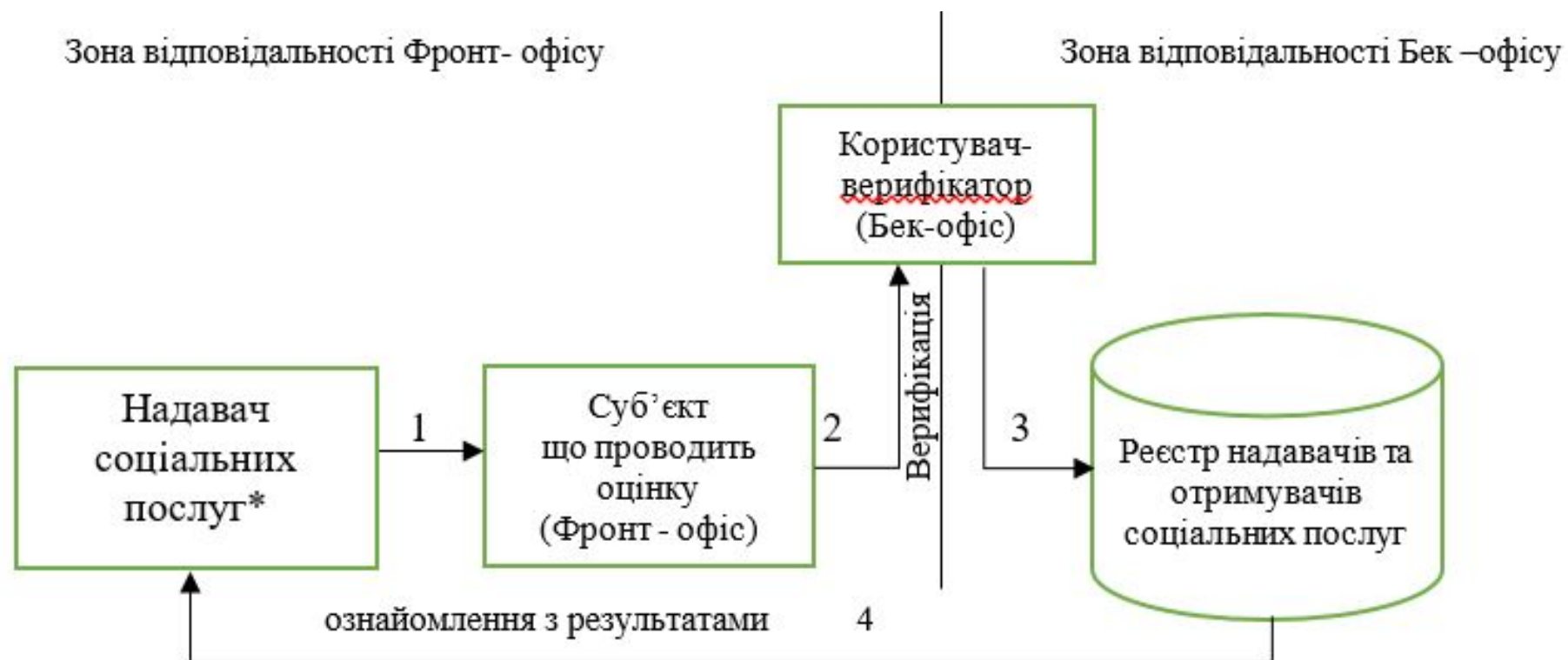
Надходження неперевіреної інформації в розділ перевірки від третіх осіб

Зона відповідальності Фронт - офісу

*- Користувач, що не є надавачем соціальних послуг з доступом до електронного кабінету (ЦНАП, правоохоронні органи, органи опіки і піклування, та ін.)

Внесення і верифікація звітів про оцінку якості соціальних послуг (суб'єктом, який проводить оцінку)

Дизайн та технічна складова реалізації

- ▶ **СУМІСНІСТЬ ТА ЕЛЕКТРОННА ВЗАЄМОДІЯ** Забезпечення за допомогою API сумісності та електронної взаємодії центральної бази даних електронної системи надання соціальних послуг в установленому законодавством порядку з іншими інформаційно-комунікаційними системами
- ▶ **ЗАПОБІГАННЯ ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ПОСТАЧАЛЬНИКА** Запровадження додаткового програмного забезпечення для запобігання встановленню залежності споживача від продуктів і послуг одного постачальника
- ▶ **АДАПТИВНИЙ ДИЗАЙН** Застосування адаптивного графічного дизайну та верстки продукту, що дозволяє реалізацію оптимального відображення інформації та взаємодії користувача з кабінетами незалежно від роздільної здатності та формату пристрою, з якого здійснюється перегляд веб-сторінки (планшет, ПК, смартфон, ноутбук) для роботи «в полях»
- ▶ **ГЕОЛОКАЦІЯ** надавачів та отримувачів для оптимізації та контролю надання послуг за місцем проживання отримувача
- ▶ **ЕЛЕКТРОННА ЧЕРГА**
- ▶ **ВІДМОВОСТІЙКІСТЬ** Забезпечення відмовостійкої роботи програмного забезпечення та бази даних в режимі 24x7x365 і доступність для роботи кінцевих користувачів на рівні мінімум 99%. Вимоги до навантаження щодо створення: 100М (100 000 000) на місяць, 200 запитів в 1 секунду.

Результати введення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг в експлуатацію в повному обсязі з врахуванням пропонованих змін

- ▶ Реальна картина надавачів соціальних послуг
- ▶ Реальні показники кількості отримувачів та потенційних отримувачів соціальних послуг
- ▶ Об'єктивізація ступеня закритості потреб у соціальних послугах в громаді/державі
- ▶ Нейтралізація/зменшення впливу маніпуляцій з статистичними даними
- ▶ Об'єктивізація стандартів соціальних послуг, які відсутні/не розвинуті в громаді
- ▶ Об'єктивізація ефективності профілактичної роботи місцевих громад
- ▶ Електронний документообіг, скорочення витрат на забезпечення діяльності (папір, принтери, ел. енергія, тощо)
- ▶ Спрощення і прискорення роботи мультидисциплінарних команд
- ▶ Прозора оцінка якості соціальних послуг, наявні рейтинги надавачів і персоналу та відгуки отримувачів
- ▶ Об'єктивне визначення стану отримувача через взаємодію Реєстру іншими інфосистемами та держаними інфоресурсами
- ▶ Моніторинг та статистичний аналіз показників, що містяться в Реєстрі в режимі реального часу

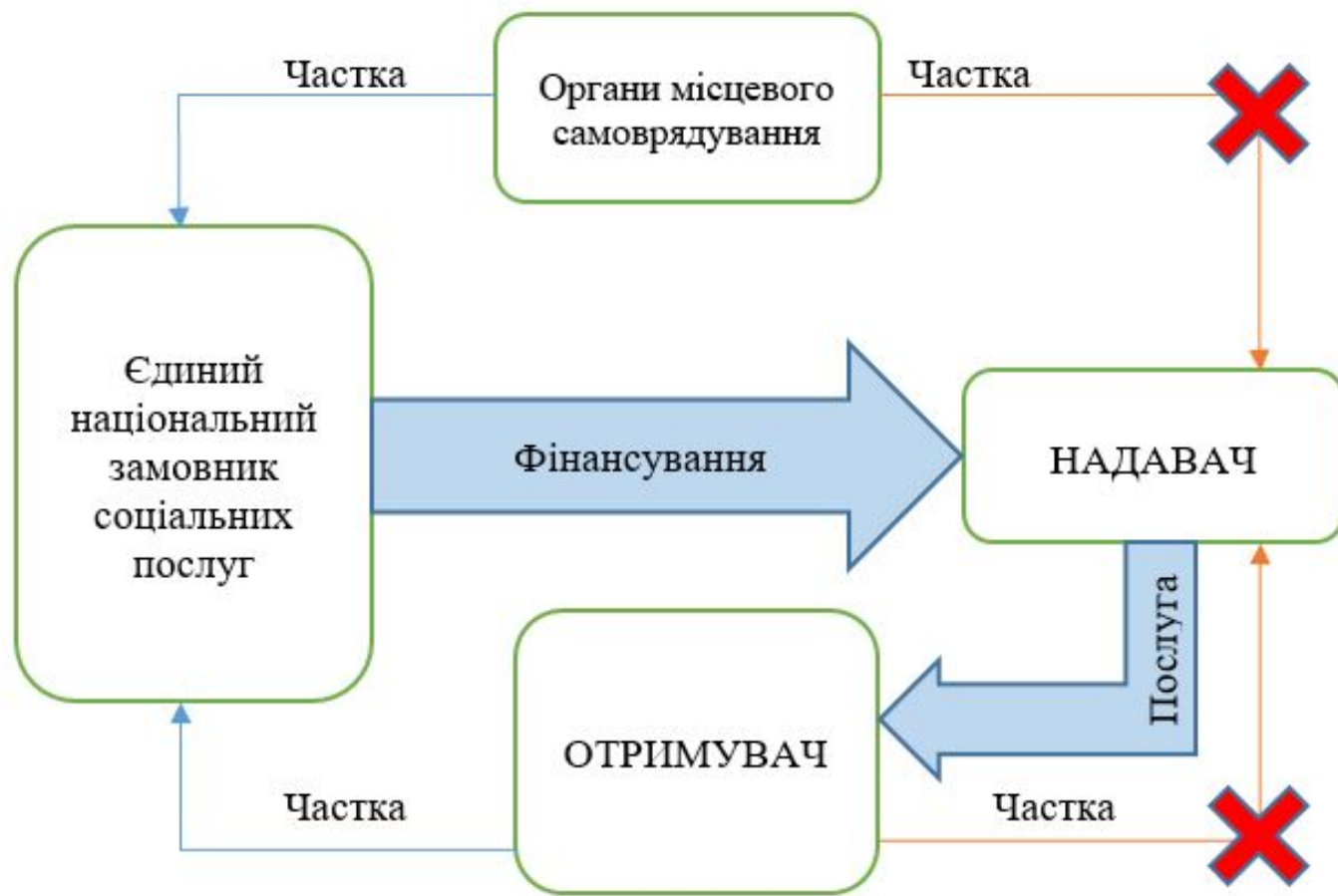
Основні принципи моделі фінансування соціальних послуг

- ▶ **Фінансовий захист та гарантії** - неприпустимість недоотримання чи відмови від отримання необхідної соціальної послуги особою в громаді через відсутність коштів, повільних недосконалих механізмів фінансування, невчасне прийняття рішень про фінансування соціальних послуг органами місцевого самоврядування. Грошове обслуговування всіх соціальних послуг, що надаються;
- ▶ **Універсальність покриття та справедливість доступу до соціальних послуг** - забезпечення доступу до гарантованих державою послуг для всіх, хто їх потребує, незалежно від місця проживання/перебування; надавачі соціальних послуг мають доступ до отримувачів і гарантованого фінансування соціальних послуг для нього незалежно від форми власності;
- ▶ **Прозорість і підзвітність** - недопустимість застосування корупційних схем, зрозумілість зобов'язань усіх сторін, відкритість у використанні публічних коштів, фіксація всіх витрат;
- ▶ **Ефективність** - максимально висока віддача кожної вкладеної в систему соціальних послуг бюджетної гривні, краща якість та доступність послуг для отримувачів; кращі умови роботи та доходи для працівників галузі;
- ▶ **Вільний вибір** - можливість отримувача власноруч обрати надавача соціальних послуг, який найкраще задовольняє його потреби;
- ▶ **Конкуренція надавачів** - залучення надавачів усіх форм власності на рівних умовах, що створює мотивацію надавати більш якісні послуги, впроваджувати науково обґрунтовані та економічно ефективні методи роботи, забезпечувати дотримання державних стандартів та протоколів надання соціальних послуг;
- ▶ **Передбачуваність обсягу коштів на соціальні послуги у державному бюджеті** - повноцінне стратегічне планування витрат на соціальні послуги;
- ▶ **Субсидіарність** - встановлення повноважень щодо фінансування соціальних послуг на якомога нижчому рівні влади, який дозволяє забезпечити відповідні доступність, належну якість та найкращу можливу економічну ефективність цієї допомоги, а також необхідні для цього ресурси.

Ключові зміни в підходах до фінансування соціальних послуг

- ▶ Запровадження принципу «гроші йдуть за отримувачем послуг»
- ▶ Перерозподіл сфер відповідальності та ролей громад та надавачів послуг
- ▶ Надання автономії комунальним надавачам соціальних послуг (розмежування функції замовника і надавача соціальних послуг органів місцевого самоврядування)
- ▶ Зміна функції органів місцевого самоврядування: від замовника до посередника.
- ▶ Створення Єдиного національного замовника соціальних послуг, розпорядника пула бюджетних коштів
- ▶ Запровадження державних фінансових гарантій надання соціальних послуг та державного гарантованого пакету соціальних послуг
- ▶ Відмова від диференціації підходів до фінансування надавачів різних форм власності
- ▶ Прямі договори та пряма оплата за послуги

Пул бюджетних коштів Єдиного національного замовника соціальних послуг формуються з трьох джерел:

- ▶ Частка коштів державного бюджету.
- ▶ Частка коштів співплати з місцевого бюджету.
- ▶ Частка коштів співплати отримувачів соціальних послуг*.

* - перелік послуг, кошти на які формуються з кожного/декількох джерел визначається додатково

Державний гарантований пакет соціальних послуг

Розповсюджується на всіх без винятку громадян держави та включає себе послуги розподілені згідно класифікації ст.16 Закону України «Про соціальні послуги»:

- ▶ прості соціальні послуги;
- ▶ комплексні соціальні послуги (у тому числі з наданням проживання);
- ▶ комплексні спеціалізовані соціальні послуги;
- ▶ допоміжні соціальні послуги;

Види тарифів на соціальні послуги

▶ Тариф «Капітаційний перспективний (або ф'ючерсний)»

Застосовується до простих соціальних послуг, що не передбачають надання постійної або систематичної комплексної допомоги (інформування, консультування, посередництво, представництво інтересів).

▶ Тариф «Глобальний»

Застосовується до всіх неперсоніфікованих соціальних послуг (кризові телефони, телефони довіри, гарячі лінії), де обмежено фіксацію факту звернення унікального отримувача соціальних послуг та відсутній безпосередній контакт з ним.

▶ Тариф «За ведення випадку»

Застосовується до комплексних соціальних послуг, що передбачають узгоджені дії фахівців з надання постійної або систематичної комплексної допомоги (догляд, виховання, спільне проживання, соціальний супровід, кризове втручання, підтримане проживання, соціальна адаптація, соціальна інтеграція та реінтеграція тощо).

▶ Тариф «За надану послугу»

Застосовується до надання допоміжних соціальних послуг, що надаються у вигляді натуральної допомоги (продукти харчування, предмети і засоби особистої гігієни, санітарно-гігієнічні засоби для прибирання, засоби догляду, одяг, взуття та інші предмети першої необхідності, організація харчування, забезпечення паливом тощо) та технічних послуг (транспортні послуги, переклад жестовою мовою тощо).

▶ Тариф «За результати виконання договорів»

Застосовується до закладів за досягнення позитивних результатів у наданні послуг за договорами укладеними з Єдиними національним замовником соціальних послуг, або інакше - премія за хорошу роботу.

Додаткові фінансові інструменти в межах тарифів

▶ Ваучер на послугу

інструмент оплати по тарифу за послуги натуральної допомоги (окремі або всі) у вигляді електронного або паперового документу, що підтверджує право на отримання одиниці послуги розрахованої в годинах/штуках/кілометрах (в залежності від типу допомоги, яка надається).

▶ Пряма оплата

Інструмент оплати по всіх тарифах, в якості компенсації отримувачу послуги надання якої, з тих чи інших причин, не можливо громаді, і яку не змогли забезпечити орган місцевого самоврядування, для організації такої послуги власноруч отримувачем.

▶ Погодинна оплата

Інструмент оплати для заходів і послуг вузької спеціалізації, або які можливо окреслити та облікувати точним часом. Враховується при цьому винятково час поведений з отримувачем послуги і для виконання заходів послуги. Будь-які інші витрати (час в дорозі, амортизація обладнання, комунальні послуги тощо) оплаті не підлягають.

Співплата

Пропонується п'ять рівнів співплати соціальних послуг:

- ▶ **Повне 100-відсоткове фінансування за рахунок коштів державного бюджету** (послуги що фінансуються за тарифами «За результати виконання договорів» та «За надану послугу»);
- ▶ **Часткове співфінансування з коштів державного бюджету та з коштів місцевого бюджету** (послуги що фінансуються за тарифами «Капітаційний перспективний (або ф'ючерсний)» та «За ведення випадку» (крім тих послуг, що фінансуються з трьох джерел: з коштів державного, місцевого бюджету громади де надається послуга та отримувача соціальних послуг);
- ▶ **Часткове співфінансування оплати соціальних послуг з коштів державного, місцевого бюджету громади, де надається послуга та отримувача соціальних послуг** (послуги за окремими стандартами, що фінансуються за тарифом «За ведення випадку», зокрема послуг догляду, що надаються стаціонарно (015.2, 015.3, 015.3.1, 015.4);
- ▶ **Повне фінансування за рахунок коштів місцевого бюджету громади де надаються соціальні послуги** (послуги що фінансуються за тарифом «Глобальний»);
- ▶ **Повне фінансування отримувачем соціальних послуг** (додаткові соціальні послуги, що не відносяться до гарантованого державою пакету).

Коригувальні коефіцієнти заохочення громад

Вводяться з метою заохочення громад до профілактики та виявлення складних життєвих обставин, поінформованості населення громади щодо прав і наявних можливостей отримання соціальних послуг, об'єктивності та неупередженості, сприянні розвитку ринку послуг та надавачів всіх форм власності. Коефіцієнти зменшують або збільшують частку участі бюджету місцевої громади в соціальних послугах, фінансування яких відбувається в режимі співплати.

Показники для визначення коефіцієнтів* :

- ▶ Співвідношення випадків власних звернень отримувача соціальних послуг до виявлених персоналом надавачів громади;
- ▶ Співвідношення випадків раннього виявлення СЖО до стандартного;
- ▶ Співвідношення випадків виявлених потреб до випадків закритої потреби у соціальних послугах;
- ▶ Співвідношення реальних виявлених випадків до хибних звернень;
- ▶ Співвідношення соціальних послуг наданих надавачами недержавного сектору та комунального сектору;
- ▶ Порівняння співвідношення динаміки збільшення/зменшення випадків СЖО пов'язаних з насильством, алкоголізмом, ігровою, наркотичною залежністю, вагітності неповнолітніх, тощо) поточного та попереднього звітного періоду.

* - перелік показників не вичерпується перерахованими і може збільшуватися за рахунок інших

Ключові зміни в чинному законодавстві

- ▶ Внесення змін до Бюджетного Кодексу України (опціонально).
- ▶ Прийняттям Закону «Про державні фінансові гарантії надання соціальних послуг»
- ▶ Внесення змін до Закону «Про соціальні послуги»
- ▶ Внесення змін до Закону «Про місцеве самоврядування в Україні»
- ▶ Внесення змін Постанову Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 р. № 185 «Про затвердження критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг»
- ▶ Прийняття Постанови Кабінету Міністрів України «Про деякі питання реалізації програми державних гарантій надання соціальних послуг населенню»
- ▶ Скасування дії Закону України від 25.12.2015 р. № 922-VIII «Про публічні закупівлі» щодо соціальних послуг
- ▶ Скасування дії Постанови Кабінету Міністрів України від 01.06. 2020 р. № 450 «Деякі питання надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення».

Індикатори успішності перетворення системи фінансування соціальних послуг

- ▶ Фінансування видатків на соціальні послуги відбувається за кошт програми державних гарантій фінансування соціальних послуг. Розпорядником пулу коштів є Єдиний національний замовник
- ▶ ОМС не фінансують на пряму надавачів соціальних послуг, а скеровують кошти з Єдиному замовнику в національний пул коштів
- ▶ Скасовано відмінності між механізмами фінансування надавачів різних форм власності (скасовано конкурсні механізми і пряме бюджетне утримання). Оплата соціальних послуг відбувається на підставі укладених надавачем договорів з Єдиним національним замовником та з отримувачем соціальних послуг.
- ▶ Надавачі комунального сектору отримали господарську автономію шляхом перетворення їх в Комунальні неприбуткові підприємства та власноруч визначають та планують подальший розвиток
- ▶ Отримувач має можливість отримувати соціальні послуги належної якості екстериторіально по всій території України на підставі договору
- ▶ Отримувач соціальних послуг має можливість обирати з поміж більше ніж одного надавача соціальних послуг в громаді
- ▶ В державі проводиться щорічна оцінка ефективності витрачених коштів на надання соціальних послуг Єдиним національним замовником соціальних послуг шляхом оприлюднення щорічного звіту про його діяльність, що містить щорічний збалансований пакет пропозицій щодо фінансування системи надання соціальних послуг. Він враховує відомості та звітність, що міститься в Єдиному державному реєстрі надавачів та отримувачів соціальних послуг, річну бухгалтерську та казначейську звітність про використання коштів програми державних гарантій надання соціальних послуг, заборгованості громад.
- ▶ В державі щорічно затверджуються державний гарантований пакет соціальних послуг на черговий та два наступні бюджетні роки;
- ▶ В державі щорічно затверджуються пропозиції щодо структури та рівня єдиних національних тарифів на соціальні послуги, порядку їх оплати, а також рівня співплат на черговий та два наступні бюджетні роки;
- ▶ В державі щорічно затверджуються деталізований звіт про економічну оцінку обсягу бюджетних коштів, необхідних для фінансування пропонованого обсягу державного гарантованого пакета соціальних послуг, за умови застосування пропонованого рівня тарифів та співплат, а також аналіз альтернативних сценаріїв цих показників та обґрунтування оптимального рішення